

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin pesinnän häirintää

Hakija

Risto Juvaste

Asia

Lupahakemus kahden selkälokin pesimäkolonian kuvaamiseen ja pesien suojauskokeilun toteuttamiseen tutkimus- ja opetustarkoituksessa Kiteellä ja Polvijärvellä, Pohjois-Karjalassa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kuvata selkälokin (*Larus fuscus*) pesimäkolonioita Kiteen Pyhäjärvellä litosen saarella, ja Polvijärven Viinijärvellä Rettelöluodoilla, sekä toteuttaa niillä pesien suojauskokeilun. Hanke on osa hakijan väitöskirjatutkimusta, ja kuvamateriaalia jaetaan yleisölle LokkiLiven kautta (www.lokkilive.fi). Hakemus on jatkoa aiemmilte luvulle (VARELY/419/2020, VARELY/290/2021 ja VARELY/160/2023). Työn tavoitteena on erittäin uhanalaisen selkälokin ja muunkin saarilinnuston tutkimus- ja suojelutyö vuonna 2024. Vuosien 2020–2023 kameraprojekteissa saatiin tärkeää teknistä tietoa ja kokemusta itse kameroista ja niiden hallinnasta. Tässä hakemuksessa on mukana myös hakijan kanssa yhteistyössä toimivien tutkijoiden ja BirdLife Suomen tutkimuskohteet.

Käytössä on hakijan omistaman ison Dahua live-kameran lisäksi riistakameroita. Pyhäjärven litoseen asennetaan kolme riistakameraa ja Viinijärven Röttelöön iso live-kamera ja mahdollisesti pari riistakameraa. Kameroita on tarkoitus sijoittaa samoille paikoille kuin vuonna 2023. Nyt iso kamera asennetaan lähemmäksi. Kamerat pyritään asentamaan jäiden aikaan jo ennen pesinnän alkua, mikä mahdollistaa niiden optimaalisen sijoituksen. Kamerat poistetaan pesinnän päätyttyä ennen metsästyksen alkua (heinä-elokuun vaihteessa). Riistakamerat vaihdetaan tarvittaessa rengastus- tai laskentakäynnin yhteydessä. Videokamera varustetaan kahdella pienellä aurinkopaneelilla ja akulla sekä reititin lähetyksiköllä. Lähettävät riistakamerat asennetaan ulkopuolisella akulla, jotta niitä ei tarvitse erikseen huoltaa. Muut riistakamerat toimivat paristoin. Ylimääräisiä huoltokäyntejä ei kameroiden takia pitäisi tarvita.

Kuvaamisen lisäksi hakija hakee lupaa jatkaa vuosien 2020–2023 onnistuneita kokeiluja selkälökkien pesintöjen suojelemiseksi lintujen ja pienpetojen predaatiolta isosilmäisestä aitaverkosta tehdyillä pesä- ja poikassuojilla yhteensä neljällä pesällä. Menetelmä on kuvattu aiemmissa toteutusraporteissa. Verkko asennettaisiin muutamien pesien ympärille sopivana lämpimänä muna-aikana. Verkko ei edellytä käyntiä munapesällä asennuksen jälkeen. Asennus on nopeaa, kun valmis kehä kiinnitetään sopivalle pesälle parilla piikillä. Samaan koloniaan laitetaan vain 1–3 suojaa. Selkälokit kulkisivat pesille verkon läpi. Aiemman luvan aikana poikaset kuoriutuivat kaikissa pesäsuojissa, mutta suojan toimintaa ei ole vielä onnistuttu kuvaamaan predaatiotilanteessa. Vuosina 2022 ja 2023 verkkoja ei käytetty, koska sopivia pesiä ei kameran alueella ollut. Nyt palataan Viinijärvelle, jossa kokeilut onnistuivat, vaikka varislintuja ja petoja ei saatu kuviin. Koska poikaset hakeutuvat ympäristöön heti kuoriutumisen jälkeen, avoimille paikoille on tarkoitus laittaa kuormalavoista tehtyjä piiloja.

Lupaa haetaan opetus- ja tutkimustarkoituksessa. Hakijan osalta kuvausprojekti liittyy Turun yliopistossa tekeillä olevaan väitöskirjaprojektiin. Se pyrkii selvittämään erittäin uhanalaisen selkälokin populaatioiden ja poikastuoton romahduksen syitä. Hakija on tutkinut selkälokkia yli 30 vuotta. Tutkimusaineisto on muuten kasassa, mutta petojen osuus on yhä epäselvä. Petoja on ollut aina, mutta 2000-luvulla on tapahtunut radikaali muutos: nyt useiden isojenkin kolonioiden poikastuotto on lähes nolla. Pesäpredaatiota voidaan tutkia vain kameraseurannalla. Se ei häiritse pesintöjä. Predaatioseurannan ohessa saadaan hyvää käyttäytymisekologista tietoa lintujen reviiririidoista, haudonnoista ja poikashuollosta ym., jota aiemmin on kerätty työläällä piilokojuseurannalla. Kameraseurannalla on myös ilkivaltaa ja häirintää estävä suora suojeleuvaikutus. Web-kameroilla vaikutetaan positiivisesti ihmisten mielikuviin lokeista ja saaristolinnustosta ja niiden suojelusta ja www-sivujen avulla opettavat oikeaan käyttäytymiseen saaristossa.

Pikaiset kameranasennuskäynnit suoritetaan ennen muninta-aikaa, jolloin siitä ei ole pesinnälle haittaa. Kokeneet saaristorengastajat toteuttavat mahdolliset myöhemmät normaalit rengastus- tai laskentakäynnit. Käynnit tehdään hyvällä säällä tuuli huomioiden, ei sateella. Koska kameroiden avulla pystytään valvomaan ja ehkä estämään ilkivaltaa, kameroiden kokonaisvaikutus on positiivinen. Itse kameroista ja suojaverkoista ei ole haittaa pesinnöille, sillä linnut eivät koe niitä uhkana ja tottuvat niihin hetkessä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Selkälokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu lintulaji. Lisäksi laji on erittäin uhanalainen. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rahoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista kyseisessä pykälässä mainituilla perusteilla. Kielloista voidaan poiketa, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle ja jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan selkälökkikolonioiden kuvaamiseen ja pesien suojauskokeiluun alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2024 asti.
- 2 Hakemuksen mukaisia toimenpiteitä saa tehdä Pyhäjärvellä sijaitsevalla litosen saarella ja Viinijärvellä sijaitsevilla Rettelöluodoilla.
- 3 Kameralaitteistot tulee asentaa ja purkaa selkälokin pesintäajan ulkopuolella.
- 4 Tällä luvalla pesäsuojakokeilua saa toteuttaa neljällä selkälokin pesällä. Mikäli suojien havaitaan häiritsevän selkälökkien pesintää tai vahingoittavan lintuja, tulee ne poistaa viipymättä pesintää häiritsemättä.
- 5 Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa selkälökkien ja mahdollisesti kohteilla pesivien muiden rauhoitettujen lintujen pesintää missään vaiheessa. Mikäli kuvauksen havaitaan häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä pesintää häiritsemättä.
- 6 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava tai naamioitava siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä tai petoja pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata siten, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 7 Internetsivustoilla, joilla pesintäkuvaa jaetaan julkisesti, tulee olla maininta, että kuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa rauhoitettuja

- lintuja koskevista rauhoitusmääräyksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen diaarinumero VARELY/96/2024.
- 8 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
  - 9 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
  - 10 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
  - 11 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
  - 12 Hakijan tulee pyydettyä luovuttaa kuvamateriaali Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.
  - 13 Luvan käytöstä tulee raportoida seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/96/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä 1) kameroiden asennus- ja purkuajankohdat ja kameroiden sijainnit sekä 2) mahdollisten huoltotöiden tarve sekä huoltotöiden kesto ja ajankohdat. Raportin toimittamisen yhteydessä tulee lisäksi 3) antaa yhteenveto kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä, saalistuspaineesta ja pesintätuloksesta, 4) arvioida kuvauksen vaikutusta kuvatuissa kolonioissa pesivien lintujen pesintään sekä 5) ilmoittaa kuvaussaarissa pesineiden selkälökkien määrä sekä muut pesivät lintulajit. Pesiensuojelukokeilun osalta on raportoitava 6) suojattujen pesien määrä kussakin koloniassa sekä selkälökkien pesien kokonaismäärä kolonioissa 7) aitojen asennus ja poistoajankohdat sekä 8) arvio suojeleminen vaikutuksesta saalistuspaineeseen ja selkälökkien pesintään. Raportin yhteydessä on toimitettava valokuva toteutetuista pesäsuojista.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja näin ollen on mahdollista poiketa luonnonsuojelulain määräyksistä tutkimus- ja opetustarkoituksessa.

Kuvamateriaalin keräämisellä ja analysoimisella saadaan sekä selkälökin perusbiologian tuntemuksen että suojelutyön kannalta merkittävää tietoa lajista. Kuvaus voi tuottaa tietoa mm. kolonoihin kohdistuvasta saalistuspaineesta, lintujen reviirikäyttäytymisestä, haudonnasta ja poikashuollosta. Kuvauksen toteuttamisen avulla lisätään myös yleisön tietoisuutta selkälökeistä ja lintujen ekologiasta. Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseen tutkimus- ja suojelukäyttöön ei ole saatavilla.

Pesäkuvauksen ja pesäsuojien toteuttamisella ei vaikuteta selkälökin suojelutasoon heikentävästi, sillä toimenpiteillä ei ole lupa häiritä pesintää, eikä aiempina kuvausvuosina negatiivisia vaikutuksia pesintään havaittu. Sen sijaan pesäsuojien todettiin suojaavan pesintöjä.

Lupa on rajoitettu koskemaan kahta koloniaa. Iitosen saarella on ollut pesäkamera vuosina 2020, 2021, 2022 ja 2023, ja Rettelöluodoilla kokeiltiin pesäsuojia vuonna 2021. Pesäsuojakokeilu onnistui hyvin ja poikaset varttuivat, mutta kuvamateriaalia siitä, miten suojat toimivat saalistusta vastaan ei kuitenkaan saatu. Sen takia on perusteltua toteuttaa pesäkuvaus ja pesäsuojaus uudestaan samoissa kolonioissa. Aikaisempien kuvausvuosien kokemusten perusteella saalistuspainetta on tarpeen tutkia tarkemmin.

Lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artiklat 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Kamerat ja pesäsuojat tulee asentaa ennen pesimäkauden alkua ja jäiden lähtöä. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaisut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Kitee kitee@kitee.fi

Polvijärven kunta polvijarven.kunta@polvijarvi.fi

Pohjois-Karjalan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys ry (PKLTY), lintuhannu57@gmail.com

SLL Pohjois-Karjalan Luonnonsuojelupiiri ry pohjois-karjala@sll.fi

Tapiola Karelia ry (Pohjoiskarjala) info@tapiolary.com

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/96/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/96/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 08.02.2024 15:02

Esittelijä Merimaa Kaisa 08.02.2024 14:55

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi_hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.